

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
ІМЕНІ В.О. СУХОМЛИНСЬКОГО
Кафедра спеціальної та інклюзивної освіти**



ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор із науково-педагогічної роботи

Сергій СЛОБОДЯН
Сергій СЛОБОДЯН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Program of the Discipline

Організація роботи інклюзивно-ресурсних центрів та методи відбору у спеціальні заклади

**ORGANIZATION OF WORK OF INCLUSIVE RESOURCE CENTERS AND
METHODS OF SELECTION FOR SPECIAL INSTITUTIONS**

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

тип дисципліни вибіркова

мова викладання українська

Робоча програма навчальної дисципліни «ВК Організація роботи інклюзивно-ресурсних центрів та методи відбору у спеціальні заклади» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань А Освіта, усі спеціальності

« 4 » березня 2025 р. 25 с.

Розробник: *Бажмін Володимир Борисович*, кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Проект робочої програми навчальної дисципліни «ВК Організація роботи інклюзивно-ресурсних центрів та методи відбору у спеціальні заклади» розглянуто на засіданні кафедри спеціальної та інклюзивної освіти

Протокол № 4 від « 5 » березня 2025 р.

В.о. завідувачки кафедри

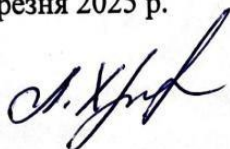


Катерина ШАПОЧКА

Проект робочої програми навчальної «ВК Спецсемінар «ВК Організація роботи інклюзивно-ресурсних центрів та методи відбору у спеціальні заклади» розглянуто Науково-методичною комісією Навчально-наукового педагогічного інституту імені В.О. Сухомлинського

Протокол № 3 від « 6 » березня 2025 р.

Голова



Людмила ХРЯЩЕВСЬКА

Проект робочої програми навчальної дисципліни «ВК Організація роботи інклюзивно-ресурсних центрів та методи відбору у спеціальні заклади» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу

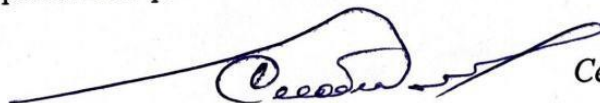


Андрій ЛАБАРТКАВА

Робочу програму навчальної дисципліни «ВК Організація роботи інклюзивно-ресурсних центрів та методи відбору у спеціальні заклади» затверджено Навчально-методичною радою НУК

Протокол №3 від « 26 » березня 2025 р.

Голова НМР НУК



Сергій СЛОБОДЯН

© НУК, 2025

© Бажмін В.Б., 2025

ЗМІСТ	3
ВСТУП.....	4
1. Опис навчальної дисципліни	5
2. Мета вивчення навчальної дисципліни	6
3. Програмні результати навчання	7
4. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання	8
5. Програма навчальної дисципліни.....	9
6. Тематичний план навчальної дисципліни	14
7. Форми поточного та підсумкового контролю.....	17
8. Рейтинговий контроль знань студентів... ..	19
9. Рекомендовані джерела інформації.....	20

ВСТУП

Анотація. Навчальна дисципліна "Організація роботи інклюзивно-ресурсних центрів та методи відбору у спеціальні освітні заклади" складової частиною дисципліни інклюзивна освіта яка є ключовим напрямом розвитку сучасної освітньої системи, спрямованим на забезпечення рівного доступу до якісного навчання для всіх дітей, незалежно від їхніх фізичних, психічних чи соціальних особливостей. Важливу роль у цьому процесі відіграють інклюзивно-ресурсні центри (ІРЦ), які надають підтримку дітям з особливими освітніми потребами, їхнім батькам та педагогам, а також забезпечують ефективний механізм діагностики та супроводу розвитку дітей.

Навчальна дисципліна "Організація роботи інклюзивно-ресурсних центрів та методи відбору у спеціальні освітні заклади" покликана надати майбутнім фахівцям ґрунтовні знання щодо принципів організації роботи ІРЦ, їхньої структури та функціональних можливостей. Особливу увагу буде приділено методам комплексного оцінювання дітей та визначенню їхніх освітніх потреб для подальшого направлення до спеціальних освітніх закладів. У рамках курсу розглядатимуться як науково-теоретичні засади інклюзивної педагогіки, так і практичні аспекти взаємодії з дітьми, їхніми родинами та освітянами.

Таким чином, дисципліна сприятиме формуванню у студентів компетентності, необхідних для ефективної роботи у сфері інклюзивної освіти, з урахуванням сучасних міжнародних і національних стандартів. Це важливий крок на шляху до створення освітнього середовища, в якому кожна дитина має можливість розкрити свій потенціал та здобути якісну освіту.

1. Introduction to the academic discipline "Organization of the work of inclusive resource centers and methods of selection for special educational institutions".

Inclusive education is a key direction in the development of the modern education system, aimed at ensuring equal access to quality education for all children, regardless of their physical, mental or social characteristics. An important role in this process is played by inclusive resource centers (IRCs), which provide support to children with special educational needs, their parents and teachers, and also provide an effective mechanism for diagnosing and monitoring the development of children.

The academic discipline "Organization of the work of inclusive resource centers and methods of selection for special educational institutions" is designed to provide future specialists with thorough knowledge of the principles of organizing the work of IRCs, their structure and functional capabilities. Particular attention will be paid to methods of comprehensive assessment of children and identification of their educational needs for further referral to special educational institutions. The course will consider both the scientific and theoretical foundations of inclusive pedagogy and practical aspects of interaction with children, their families and educators. Thus, the discipline will contribute to the formation of competencies in students necessary for effective work in the field of inclusive education, taking into account modern international and national standards. This

is an important step towards creating an educational environment in which every child has the opportunity to reveal his or her potential and receive a quality education.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань А Освіта	Обов'язкова	
Модулів - 1	Спеціальність А6 Спеціальна освіта АА6.01 Логопедія ОП (Логопедія. Спеціальна психологія)	Рік підготовки:	
		4-й	4-й
Змістових модулів - 3		Семестр	
		8-й	8-й
Електронна адреса РПНД на сайті Університету		Лекції	
Самостійне Індивідуальне науково-дослідне завдання: практична організація роботи ІРЦ	Освітній рівень: другий (магістерський)	10 год.	4 год
Шляхи співпраці фахівців ІРЦ з батьками дітей з особливими освітніми потребами		Практичні, семінарські	
Загальна кількість годин -90		20 год.	6 год
		Лабораторні	
		0 год	0 год
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2		Самостійна робота	
		60 год.	80 год
Самостійної роботи студента – 6		Індивідуальні завдання: 0 год	
		Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

1. Мета навчальної дисципліни "Організація роботи інклюзивно-ресурсних центрів та методи відбору у спеціальні освітні заклади": Підготовка фахівців, здатних до аналізу організаційних аспектів роботи ІРЦ, та вміння діагностики і розробки ефективних методів підтримки дітей з особливими освітніми потребами та розуміння соціального контексту проблем осіб з психофізичним порушенням.

Навчальна дисципліна спрямована на підготовку фахівців, здатних ефективно працювати у сфері інклюзивної освіти та забезпечувати якісну підтримку дітям з особливими освітніми потребами.

2. Завдання навчальної дисципліни "Організація роботи інклюзивно-ресурсних центрів та методи відбору у спеціальні освітні заклади" :

- Формування професійних компетентностей у сфері інклюзивної освіти та корекційної педагогіки.
- Ознайомлення з принципами функціонування інклюзивно-ресурсних центрів (ІРЦ) та їхньою роллю у підтримці дітей з особливими освітніми потребами.
- Аналіз нормативно-правових аспектів діяльності ІРЦ та спеціальних освітніх закладів.
- Формування навичок міждисциплінарної взаємодії між педагогами, психологами, соціальними працівниками та медичними фахівцями.
- Вивчення методів комплексного оцінювання дітей для визначення їхніх освітніх потреб та можливостей.
- Розвиток навичок діагностики та супроводу дітей у процесі їхнього навчання та соціальної адаптації.
- Опанування сучасних методики роботи з дітьми з особливими освітніми потребами та їхніми родинами.

3. Очікувані результати навчання:

ПРН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

ПРН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

ПРН4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти.

ПРН5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо - корекційного процесу в різних типах закладів.

ПРН6. Планувати освітньо - корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей.

ПРН10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

ПРН11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.

ПРН13. Володіти методиками сприяння соціальній адаптації осіб з особливими освітніми потребами, їхньої підготовки до суспільної та виробничої діяльності.

ПРН15. Застосовувати у професійній діяльності сучасні універсальні та спеціалізовані інформаційні системи та програмні продукти; бібліотечні ресурси та технології, зокрема електронні; спеціальну апаратуру та інструменти.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загально-предметні компетентності:

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

ЗК-9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК-10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

II. Фахові компетентності:

СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами.

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами.

СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

СК-6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами, в тому числі з інвалідністю в різних типах закладів.

СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.

СК-11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.

СК-12. Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції.

4. Методи навчання. Засоби діагностики результатів навчання та методів їх демонстрування.

1) на лекційних заняттях: лекція; пояснення; дискусія; диспут; ілюстрування; демонстрація; ІКТ методики;

бесіда; методи проблемного навчання (частково-пошуковий, пошуковий,)

2) на практично - семінарських заняттях: практична робота; фронтальне опитування; частково-пошуковий метод; спостереження; майстер-клас; питання до своїх однокласників; питання до самого себе; методика незакінчених речень; методика «ланцюжкова реакція»; методика мозкового штурму.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

ІКТ презентації (практично-семінарські заняття); проектні (самостійні) роботи; контрольна робота; реферати; тести; структурно-логічні схеми.

5. Програма навчальної дисципліни «Організація роботи інклюзивно-ресурсних центрів та методи відбору у спеціальні освітні заклади»

Змістовний модуль 1: Організаційні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів

Тема 1: Загальні засади діяльності ІРЦ.

1. Визначення та основні функції ІРЦ

Інклюзивно-ресурсний центр (ІРЦ) як державна установа, яка забезпечує психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами.

Основні функції ІРЦ:

- Проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки.
- Надання корекційно-розвиткові та консультаційні послуги.
- Співпраця з батьками та освітніми установами.

2. Нормативно-правова база діяльності ІРЦ

Діяльність ІРЦ регламентується законодавством України, включаючи:

- Закон України «Про освіту»
- Постанова Кабінету Міністрів України щодо діяльності ІРЦ
- Методичні рекомендації щодо організації роботи центру

Література [1], стор.10–28;[2], стор.10-29;[5];[6].

Тема 2: Організаційний аспект створення ІРЦ.

1. Алгоритм створення ІРЦ

- Визначення потреби у створенні центру.
- Розробка установчих документів та нормативної бази.
- Призначення керівника та відбір фахівців.
- Організація матеріально-технічної бази та фінансування.

2. Схема управління ІРЦ

- Директор ІРЦ.
- Педагогічні працівники.
- Адміністративний персонал.

Література [2], стор. 30–41; [5] , [6], [7]. [11] [12], [22], стор. 10–14.

Тема 3: Фінансування та кадрове забезпечення ІРЦ.

1. Фінансування ІРЦ здійснюється за рахунок:

- Державного та місцевого бюджету.
- Грантів міжнародних організацій.
- Благодійні внески.

2. Конкурсні процедури

Відбір керівника та педагогічних працівників здійснюється через конкурс, що включає: Аналіз документів кандидатів. Співбесіду з комісією. Оцінку професійних компетенцій.

Література: [2], стор. 30–41; [5], [6], [7], [8], [11], [12], [13],[14].

Змістовний модуль 2. Практична організація роботи ІРЦ

Тема 4: Міжвідомча співпраця ІРЦ

1. Партнери ІРЦ в реалізації прав дітей з ООП на якісну освіту:

- Місцеві органи виконавчої влади та органи місцевого самоврядування;
- Заклади (установи) соціального захисту; служби у справах дітей;
- Медичні заклади охорони здоров'я;
- Центри комплексної реабілітації дітей з інвалідністю;
- Заклади загальної середньої та дошкільної освіти (команди психолого-педагогічного супроводу дитини у закладі, а також психолого-педагогічні комісії спеціальних закладів загальної середньої освіти);
- Громадські об'єднання.

Література: [2], стор. 30–41; [5], [6], [7], [8], [11], [12], [13], [19], [20], [22], стор. 50–54; [24].

Тема 5: Вимоги до оснащення кабінетів ІРЦ

- Перелік наповнення кабінетів інклюзивно-ресурсних центрів та їх матеріально-технічне забезпечення:
- приймальня;
- кабінет директора;
- кабінет для спільних засідань педагогічних працівників ІРЦ;
- ресурсна кімната;
- кабінет для надання психолого-педагогічної допомоги дітям, які мають порушення мовлення;
- кабінет для надання психолого-педагогічної допомоги дітям, які мають порушення зору; кабінет для надання психолого-педагогічної допомоги дітям, які мають порушення слуху; кабінет для надання допомоги дітям з порушеннями розумового розвитку;
- кабінет практичного психолога;
- кабінет ЛФК;
- кабінет медичної сестри;
- кабінет для обслуговуючого персоналу, технічні приміщення.

Література[22], стор. 50–54; [24], стор. 21–24; [25], стор. 19–28; [26], стор. 40-49.

Тема 6: Реферат-практична організація роботи ІРЦ:

- Організація та функціонування ІРЦ;

- Оснащення кабінетів інклюзивно-ресурсних центрів та їх матеріально-технічне забезпечення;
- Практичний приклад роботи ІРЦ в процесі інтеграції дітей з ООП у суспільство та їх успішному розвитку;
- Я педагогічний працівник ІРЦ.

Література [25], стор. 10–18; [26], стор. 34-39.

Змістовний модуль 3. Комплексна психолого-педагогічна оцінка розвитку дітей віком від 2-х до 18-ти років

Тема 7: Основні завданнями комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини.

- Підготовка матеріалів для проведення комплексної оцінки.
- Основні завданнями комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини.
- Основні етапи проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини.
- Планування комплексної оцінки. Інформування про проведення оцінки.
- Основні напрями комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку: Оцінка фізичного розвитку дитини (визначення рівня загального розвитку дитини, її відповідності віковим нормам, розвитку дрібної моторики, способу пересування тощо); Оцінка мовленнєвого розвитку дитини (визначення рівня мовленнєвого розвитку та використання вербальної/невербальної мови, наявності мовленнєвого порушення та його структури); Оцінка когнітивної сфери дитини (визначення рівня сформованості таких пізнавальних процесів, як сприйняття, пам'ять, мислення, уява, увага); Оцінка емоційно-вольової сфери дитини (виявлення здатності дитини до вольового зусилля, схильності до проявів девіантної поведінки та її причин); Оцінка освітньої діяльності дитини (визначення рівня сформованості знань, вмінь, навичок відповідно до навчальної програми або основних критеріїв формування вмінь та навичок дітей дошкільного віку).
- Засідання команди фахівців ІРЦ з комплексної оцінки. Інформування батьків та передача їм Висновку.

Література: [21], стор. 12–19 [25], стор. 10–18; [26], стор. 34-39, [38], стор. 134-149

Тема 8: Характеристика, структура та рекомендації щодо застосування діагностичних методик WISCIV, LEITER-3, CONNERS-3, PEP-3, CASD

- Методи використання діагностичних методик WISC-IV, LEITER-3, CONNERS-3, PEP-3, CASD:

- визначення сильних та слабких сторін у розвитку дитини, спрямування освітнього процесу на максимальну реалізацію здібностей дитини з ООП;
- забезпечення наступності у розвитку при зміні різних рівнів закладів освіти;
- побудова стратегії підготовки дитини до вступу до закладів вищої освіти;
- досягнення взаєморозуміння між закладами освіти, батьками та дітьми тощо;
- створення індивідуальної програми розвитку дитини та розроблення програмно-навчальних матеріалів для дітей з особливими освітніми потребами.
- Психосвітній профіль за методикою TEACCH.
- WISC-IV як стандартизована методика для вимірювання інтелекту.
- Скринінгова шкала розладів аутичного спектру CASD.
- Методика РЕР-3. Conners-3 – тест для визначення синдрому дефіциту уваги та гіперактивності.
- Особливості оцінювання мовленнєвого розвитку дитини.

Література [40], [41], [42], [43], [44], [45], [46], [47].

Тема 9: Навчання і розвиток дітей з особливими освітніми потребами

Інструктивне-методичні рекомендації щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами у закладі загальної середньої освіти.

- Індивідуальна програма розвитку (ІПР).
- Індивідуальний навчальний план (ІНП).
- Індивідуальна навчальна програма. Індивідуальний освітній план.

Література: [30], [32], [34], [35], [36], [37], [41], [43].

Контрольна робота.

Теми контрольної роботи:

1. Особливості оформлення висновку про комплексну психолого-педагогічну оцінку розвитку дитини

- Особова справа дитини з ООП;
- індивідуальна програма реабілітації дитини з інвалідністю (у разі інвалідності);
- форма первинної облікової документації № 112/0 «Історія розвитку дитини», затвердженої МОЗ.
- Напрями оцінки. Визначення потреб дитини з ООП.
- Визначення форми навчання.
- Формулювання рекомендацій для вчителів, практичного психолога, вчителя-дефектолога, вчителя-логопеда, вчителя-реабілітолога, батьків.

2. Алгоритм визначення освітніх труднощів, причин їх виникнення у учнів в закладах загальної середньої освіти та порядок забезпечення підтримки під час освітнього процесу

- Сутність поняття «освітні труднощі», «вивчення наявних компетенцій».

Категорії освітніх труднощів:

- інтелектуальні труднощі,
- функціональні (сенсорні, моторні, мовленнєві),
- фізичні,
- навчальні,
- соціо-адаптаційні,
- адаптація до інклюзивного дизайну,
- соціокультурні).

3. Методологія визначення освітніх труднощів.

- Структурована характеристика критеріїв визначення ступеня інтелектуальних труднощів відповідно до кожного ступеня прояву:
- Труднощі I ступеня прояву (наявність поодиноких, незначних проявів, особливостей функціонування когнітивної сфери);
- Труднощі II ступеня прояву (наявність значних особливостей функціонування когнітивної сфери);
- Труднощі III ступеня прояву (наявність виражених особливостей функціонування когнітивної сфери);

4. Методологія визначення освітніх труднощів.

- Структурована характеристика критеріїв визначення ступеня інтелектуальних труднощів відповідно до кожного ступеня прояву:
- Труднощі IV ступеня прояву (наявність значно виражених особливостей функціонування когнітивної сфери);
- Труднощі V ступеня прояву (наявність особливо сильно виражених особливостей функціонування когнітивної сфери різного ступеня прояву в поєднанні з іншими особливостями функціонування рухової, мовленнєвої, емоційної сфери).

5. Маркери для визначення освітніх труднощів

- Виявлення бар'єрів.
- Рівні підтримки в освітньому процесі в інклюзивних класах закладів освіти.
- Маркери для визначення освітніх труднощів I рівня у ЗЗСО.

6. Шляхи співпраці фахівців ІРЦ з батьками дітей з особливими освітніми потребами

- Стратегії ефективного спілкування. Поширення інформації через мережу Інтернет.
- Залучення громадських організацій.
- Відповідальність батьків за виховання, навчання та розвиток дітей.

Питання до заліку:

1. Нормативно-правові засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів. Документація ІРЦ.
2. Інклюзивна освіта як механізм соціалізації дітей з особливими освітніми потребами.
3. Переваги інклюзивної форми навчання для батьків дітей з особливими освітніми потребами.
4. Статус, завдання та функції ІРЦ. Алгоритм утворення ІРЦ.
5. Схема управління діяльністю ІРЦ. Основні принципи діяльності ІРЦ.
6. Посадові інструкції та етичні вимоги до фахівців ІРЦ.
7. Напрями взаємодії команди супроводу та фахівців інклюзивно-ресурсного центру.
8. Примірний перелік наповнення кабінетів інклюзивно-ресурсних центрів та їх матеріально-технічне забезпечення.
9. Основні завданнями та напрями комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини.
10. Характеристика, структура та рекомендації щодо застосування методик WISC-IV.
11. Характеристика, структура та рекомендації щодо застосування методики LEITER-3.
12. Характеристика, структура та рекомендації щодо застосування методики CONNERS-3
13. Характеристика, структура та рекомендації щодо застосування методики RER-3.
14. Характеристика, структура та рекомендації щодо застосування методики CASD.
15. Сутність поняття «освітні труднощі», «вивчення наявних компетенцій». Категорії освітніх труднощів.
16. Рівні підтримки в освітньому процесі в інклюзивних класах закладів освіти.
17. Завдання команди психолого-педагогічного супроводу дитини.
18. Співпраця з командою психолого-педагогічного супроводу дитини: алгоритм професійної взаємодії фахівців ІРЦ і КС.
19. Індивідуальна програма розвитку. Індивідуальна навчальна програма.
20. Індивідуальний навчальний план. Індивідуальний освітній план.

6. Тематичний план навчальної дисципліни

<i>Назви змістовних модулів і тем</i>	<i>Кількість годин</i>									
	<i>Денна форма</i>					<i>Заочна форма</i>				
	<i>Усього</i>	<i>лек</i>	<i>пр.</i>	<i>лаб</i>	<i>с.р.</i>	<i>Усього</i>	<i>лек.</i>	<i>пр.</i>	<i>лаб</i>	<i>с.р.</i>
Структурний модуль 1.										
Змістовний модуль 1. Організаційні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів										
Тема 1. Загальні засади діяльності ІРЦ.	10	2	2	-	6		1			2
Організаційний аспект створення ІРЦ.	10	1	2	-	7			2		10
Тема 3. Фінансування та кадрове забезпечення ІРЦ.	10		2	-	8			3		12
Усього:	30	3	6	-	21	30	1	5		24
Змістовний модуль 2. Практична організація роботи ІРЦ										
Тема 4. . Міжвідомча співпраця ІРЦ	10	2	2	-	6		1			2
Тема 5. Вимоги до оснащення кабінетів ІРЦ	10	1	2	-	7			2		10
Тема 6. Реферат-практична організація роботи ІРЦ Вимоги до оснащення кабінетів ІРЦ	10		2	-	8			3		12

Усього:	30	3	6	-	21	30	1	5		24
----------------	-----------	----------	----------	----------	-----------	-----------	----------	----------	--	-----------

<i>Назви змістовних модулів і тем</i>	<i>Кількість годин</i>									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього	лек	пр.	лаб	с.р.	Усього	лек.	пр.	лаб	с.р.
Змістовний модуль3. Комплексна психолого-педагогічна оцінка розвитку дітей віком від 2-х до18-ти років										
Тема 7. Основні завданнями комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини.	10	2	2	-	6		1			2
Тема 8. Характеристика, структура та рекомендації щодо застосування методики WISCIV, LEITER-3, CONNERS-3, PEP-3, CASD	10	1	2	-	7			2		10
Тема 9. Навчання і розвиток дітей з особливими освітніми потребами	10		2	-	8			3		12
Усього:	30	3	6	-	21		1	5		24
Усього за структурний модуль:	90	9	18	-	63	90	3	15		72

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу містить оцінки з поточного контролю та оцінки підсумкового контролю. В кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок, де студент може набрати від 60 балів до 100 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру. Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок (усна відповідь, проектні (самостійні роботи), реферат, контрольна робота (максимально 85 балів) й оцінки за контрольну роботу (максимально 15 балів). Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних і проектних самостійних робіт, а також презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки лише досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній із позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та критерії оцінювання

Усні відповіді на семінарських заняттях	Критерії оцінювання
2	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, містить аргументовані висновки з доречним ілюстративним матеріалом, може підкріплюватися коректними цитуваннями думок/поглядів учених.
1,5	Відповідь в цілому правильна, доволі повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу.
1	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована з використанням неправильної / некоректної термінології.
0,5	Відповідь частково правильна, містить неточності, проте не містить жодних аргументів та ілюстративного матеріалу.

0	Студент не дає відповіді чи його відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 30 балів (15 відповідей по 2 бали ДФН, 4 відповіді по 2 бали ЗФН).</i>	

Самостійна (проектна) робота	Критерії оцінювання
5	Студент правильно виконує завдання в установлений термін, презентує аналітику різних наукових джерел, підбирає доречний ілюстративний матеріал, здійснює коректні та доцільні цитування, а також грамотне проводить експеримент і на високому рівні здійснює обробку його результатів.
4	Студент правильно виконує завдання в установлений термін, презентує аналітику різних наукових джерел, допускається незначних помилок у добірці ілюстративного матеріалу, здійснює коректні та доцільні цитування, в експериментальних роботах містяться незначні недоліки в обробці їхніх результатів.
3	Студент виконує роботу з порушенням установленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але поверхнево чи з певними неточностями, подає недоцільні цитування та недоречні ілюстрації, а також виконує експериментальні роботи не на різнотипних мовленнєвих матеріалах та з недостатньою кількістю респондентів.
2	Студент виконує роботу з порушенням установленого часу для цього виду роботи; дає в цілому правильну відповідь, але не презентує аналітику різних наукових джерел, не підбирає доречний ілюстративний матеріал, не наводить коректні та доцільні цитування, проводить експерименти, проте не презентує обробку його результатів та не демонструє вміння робити висновки.
1	Студент виконує роботу з методичної допомоги викладача на кожному етапі проведення експериментів.
0	Студент не виконує роботи.
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 45 балів (15 робіт по 3 бали ДФН, ЗФН).</i>	

Реферат	Критерії оцінювання
15	Реферат має обсяг 15 або більше друкованих (рукописних) сторінок; проблема, яка в ньому розглядається, викладена повно, послідовно, логічна; список використаної наукової літератури нараховує 5-6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії.
10	Реферат має обсяг 10 сторінок; тема реферату викладена досить повно, але є певні недоліки у логіці викладу; бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки.
5	Обсяг реферату є недостатнім для викладення обраної проблеми, і тому проблема розглядається поверхово; у бібліографічному списку менше чотирьох наукових джерел і є помилки.
0	Тема реферату нерозкрита, у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел, і він подається не за сучасними правилами.
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 15 балів (1 реферат по 15 балів ДФН, ЗФН).</i>	

Контрольна робота	Критерії оцінювання
ДФН 10 ЗФН 32-30	Робота виконана без змістових помилок (завдання I, II та III рівнів складності), містить точні відповіді на питання теоретичного характеру, правильно ідентифікує технологію і правильно виявляє неточності в тексті. Бал знижується в разі наявності орфографічних та пунктуаційних помилок.
ДФН 9-7 ЗФН 29-20	Робота представлена з повними та правильними відповідями всіх рівнів складності, студент правильно ідентифікує технологію профайлінгу і правильно структурує хід виявлення брехні в тексті, проте допускається помилок шляхом упущення кількох відповідних маркерів. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 6-5 ЗФН 19-10	Робота виконана з огріхами в описі технології профайлінгу, проте безпомилково виконано завдання I та II рівнів складності. В такій роботі завдання щодо детекції брехні в тексті виконано неправильно. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.

ДФН 4-3 ЗФН 9-6	Робота виконана з неточностями у формулюванні дефініцій термінів (II рівень складності) та значними огріхами в описі технології профайлінгу (III рівень складності). Завдання щодо детекції брехні тексті виконано неправильно або не виконано взагалі. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 3-1 ЗФН 5-1	Робота містить значну кількість помилок у завданнях усіх рівнів складності або незначну кількість помилок у завданнях I та II рівнів складності та відсутності виконання завдань III рівня. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
0	Робота не виконана.
<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми (10 балів для ДФН, 32 бали для ЗФН)</i>	

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Практичні заняття	15x2 бали = 30 балів	4x2 бали = 8 балів
Самостійна (проектна) робота	15x3 бали = 45 балів	15x3 бали = 45 балів
Реферат	1x15 балів = 15 балів	1x15 балів = 15 балів
Контрольна (письмова) робота	1x10 балів= 10 балів	1x32 бали = 32 бали
Всього	100 балів	100 балів

8. Рейтинговий контроль знань студентів.

Рейтинговий контроль знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою оцінювання:

Довідник з розподілу оцінок / Reference book on ratings	
Оцінка за 100-бальною шкалою університету / Grade according to 100-points scale of University	Оцінка за шкалою ЄКТС / Grade according to ECTS scale
90-100 (творчий рівень)/(creative level)	A (відмінно) / (excellent)
82-89 (високий рівень)/(high level)	B (дуже добре) / (very good)
74-81 (добрий рівень)/(good level)	C (добре) / (good)
64-73 (середній рівень)/(average level)	D (посередньо) / (average)

60-63 (задовільний рівень)/(satisfactory level)	E (достатньо) / (satisfactory)
35-59 (низький рівень)/(low level)	FX (незадовільно з можливістю повторного складання) / (unsatisfactory with the possibility to repass the exam)
1-34 (незадовільний рівень)/(unsatisfactory level)	F (незадовільно з обов'язковим повторним вивченням) / (unsatisfactory with the compulsory repeating of the course)

9. Рекомендовані джерела інформації

основна література

1. Вступ до абілітації та реабілітації дітей з обмеженнями життєдіяльності : навч.-метод. посібник / за заг. ред. В.В. Бурлака. Київ : ГЕРБ, 2007. 288 с
2. Організація корекційно-розвиткової роботи в умовах інклюзивно-ресурсного центру методичні рекомендації / авт. кол. : Т.В. Жук, Т.Д. Ілляшенко, Т.Д. Каменщук, А.Г. Обухівська, Г.В. Якимчук; за ред. А.Г. Обухівської, Т.Д. Ілляшенко. Київ : Ніка-Центр, 2021. 94 с.
3. Державний стандарт соціальної реабілітації осіб з інтелектуальними та психічними розладами. :
http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE33037.html
4. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / За заг. ред. проф. І.Д. Зверєвої. Київ Сімферополь: Універсум, 2012. 536 с.
5. Закон України «Про освіту» ст.19, ст.20; Положення про інклюзивно-ресурсний центр , затверджене постановою КМУ № 545 від 12.07.2017;
6. Постанова КМУ «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами» № 765 від 21.07.2021
7. Закон України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» від 19.12.2017 № 2249-VIII. [URL] :
<https://ips.ligazakon.net/document/T087500>
8. Закон України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» від 19.12.2017 № 2249-VIII. [URL] : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2961-15#Text>
9. Закон України «Про загальну середню освіту» від 16.01.2020 № 463-IX
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 9 серпня 2017 р. № 588 «Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах».
11. Постанова Кабінету Міністрів України від 15.08.2011 року № 872 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання у загальноосвітніх навчальних закладах».
12. Постанова Кабінету Міністрів України від 12.07.2017 року № 545 «Про затвердження положення про інклюзивно-ресурсний центр».
13. Постанова Кабінету Міністрів України від 14.02.2017 № 88 «Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами».
14. Наказ Міністерства освіти і науки України від 08.06.2018 № 609 «Про затвердження Примірного положення про команду психолого-

педагогічного супроводу дитини з ООП в закладі загальної середньої та дошкільної освіти».

15. Наказ Міністерства освіти і науки України від 03.05.2018 №447 «Про затвердження Примірного переліку оснащення кабінетів інклюзивно-ресурсних центрів».
16. Наказ Міністерства освіти і науки України від 23.04.2018 № 414 «Про затвердження Типового переліку спеціальних засобів корекції психофізичного розвитку дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються в інклюзивних та спеціальних класах закладів загальної середньої освіти».
17. ДБН В.2.2-17:2006 «Будинки і споруди. Доступність будинків і споруд для маломобільних груп населення».
18. Лист Міністерства освіти і науки України № 1/9-495 від 31.08.2020 р. «Щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої освіти у 2020/2021 навчальному році»
19. Н. Заєркова, А. Трейтяк Інклюзія від А до Я: poradnik dla fachowców inkluzywno-ressursnykh tsentriv. URL :https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/36695/1/N_Zaerkova_A_Treitiak_IL.pdf
20. Лукіна Т.О., Шошова А.Г. Реалізація державної освітньої політики щодо дітей з особливими освітніми потребами: зарубіжні підходи [URL] : http://irbisnbnv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbnv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Unzap_2014_2_40.pdf. R
21. Методичні рекомендації для закладів загальної середньої освіти щодо визначення освітніх труднощів і рівня підтримки в освітньому процесі закладів загальної середньої освіти URL : <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2022/01/Metodychni-rekomendatsiyi-dlya-zakladiv-zagalnoyiserednoyi-osvity-shhodo-vyznachennya-osvitnih-trudnoshhiv-i-rivnya-pidtrymky-v-osvitnomu-protsesizakladiv-zagalnoyi-serednoyi-osvity.pdf>
22. Організаційно-методичні засади діяльності інклюзивно-ресурсних центрів: навчально методичний посібник/За заг. ред. М.А. Порошенко та ін. Київ:2018.252 с.
23. Освіта осіб з особливими потребами. Нормативно-правова база http://www.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/693/normativno_pravova_baza11/ Покась В. І. Реабілітаційна педагогіка на порозі ХХІ ст. : науково-метод. збірник [у 2-х ч.]. Ч. 1. Київ : ІЗМН, 1998. 320 с.

24. Типове Положення про центр соціально-психологічної реабілітації від 04.10.2017 № 741. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/741_2017-%D0%BF#n237
25. Шеремет М.К., Пахомова Н.Г. Формування мовленнєвої готовності дітей старшого дошкільного віку з порушеннями мовлення до навчання в школі : навч.-метод. посібник. Київ : Нац. пед. ун-т ім. М.П. Драгоманова, 2009. 137 с.
26. Шевцов О.Г. Методичні основи організації соціальної реабілітації дітей з вадами здоров'я: монографія. Київ : НТІ «Інститут соціальної політики», 2004. 240 с.
27. Шпак В. П. Реабілітаційна педагогіка : навчальний посібник. Полтава:АСМІ,2006.328с.
28. Тарасун В.В. Основи теорії і практики логодидактики : підручник для вищих навчальних закладів. Київ : «Каравела», 2017. 316
- Додаткова література та інформаційні ресурси:**
29. Довгопола К.С. Інтегративний підхід на уроках рельєфного малювання. *Особлива дитина: навчання і виховання*. Вип. 2 (86). Київ, 2018. С. 17–24.
30. Кондратенко С.В. Формування екологічної компетентності у дітей молодшого шкільного віку з порушеннями зору. *Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови*. Вип. 14. Київ, 2018. С. 84–91.
31. Кондратенко С.В. Організація корекційних занять з просторового орієнтування у дітей з глибокими порушеннями зору молодшого шкільного віку. *Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови*. Вип.12. Київ, 2017. С.62-70.
32. Костенко Т.М. Психодіагностичні методики для дітей із порушеннями зору: адаптація та модифікація / *Особлива дитина: навчання і виховання*. Вип. 4 (92). Київ, 2019. С. 60–67
33. Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів з порушеннями інтелектуального розвитку: навчально-методичний посібник / авт.: Чеботарьова О. В., Трикоз С. В., Блеч Г. О., Гладченко І. В., Бобренко І. В., Королько Н. І., Дмитрієва І. В., Остапенко Л.
34. Дитина в дошкільні роки : програма розвитку, навчання та виховання дітей / наук. кер. проф. К.Л. Крутій. Запоріжжя :ЛПРС, 2004. 268 с.
35. Інноваційні технології в діяльності інклюзивно-ресурсного центру : метод. посібник / авт. кол. за ред. А.Г. Обухівської ,Т.Д. Ілляшенко. Київ : Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи, 2019. 228с.
36. Каменщук Т.Д. Основні психолого-педагогічні умови корекційної роботи з дітьми з порушеннями розумового розвитку. Педагогіка та

психологія: виклики і сьогодення : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, м. Київ, 1–2 травня 2020 р. Київ : ГО «Київська наукова організація педагогіки та психології», 2020. Ч. I. 132 с. С. 125–128. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/722480> (дата звернення: 01.09.2021).

37. Каменщук Т.Д. Особливості формування просторової знаково-символічної системи знань у дітей з помірною та тяжкою розумовою відсталістю : дис. кандидата пед. наук : 13.00.03.Київ, 2018. 275 с.
38. ІРЦ. Комплексна психодіагностика оцінки розвитку дітей | Giunti Psychometrics
39. Реєстр фахівців з методик для ІРЦ | Giunti Psychometrics
40. Психологічні тести онлайн, тести українською мовою безкоштовно | Клінічні тести | Giunti Psychometrics
41. WISC-IV (Шкала інтелекту Векслера для дітей — IV) | Vita Sana
42. Тест невербального інтелекту і когнітивних здібностей | Клінічні тести | Giunti Psychometrics
43. Шкали Коннерса | Клінічні тести | Giunti Psychometrics
44. PEP3: profil psycho-éducatif & matériel - AutismEnJeux
45. Скринінгова шкала розладів аутистичного спектра | Клінічні тести | Giunti Psychometrics
46. Психоосвітній профіль за методикою TEACCH | Клінічні тести | Giunti Psychometrics
47. План діагностичного обстеження на аутизм | Клінічні тести | Giunti Psychometrics
48. Тест MMPI-2: Міннесотський багатоаспектний особистісний опитувальник | Клінічні тести | Giunti Psychometrics
49. Психіатричні шкали самооцінювання для дітей та підлітків | Клінічні тести | Giunti Psychometrics